

Lunsj med fag

Start: kl. 11.00

 Det blir tid til spørsmål etter presentasjonen

Likviditet - penger nok til høsten?

Norsk Landbruksrådgiving SA

Torbjørn Kylland
Fagkoordinator økonomi
Økonomirådgiver

CASH IS KING

LANDBRUKET

Store verdier,
+ lav lønnsomhet over tid,
+ økte renter
+ inflasjon
+ investeringer med lav inntjening
= **Dårlig likviditet**

LIKVIDITET

Bonden må betale regningene sine når de forfaller.

HVORFOR FOKUS PÅ LIKVIDITET?

- ✓ Gir trygghet
 - Mulighet til å finne løsninger **før** en likvid krise/utfordringer oppstår
- ✓ Beholder kontrollen - ha styringen selv
- ✓ Er det mulighetsrom for investeringer? Når?

BONDEN ER BEDRIFTSLEDER

For å kunne styre driften trenger du et likviditetsbudsjett.

En plan på hva saldo på driftskonto er hver måned..

- har jeg råd til å kjøpe gjødsel nå?

HVORFOR FOKUS PÅ LIKVIDITET?

- ✓ Oppstart som bonde, ikke PT tilskudd første driftsår. Hva trenger du av egenkapital for oppstart ?
- ✓ Investere i bygg/maskiner
- ✓ Sårbarhet for uforutsatte hendelser- behov for reservekapital (kostnadsvekst/inflasjon, renteendringer, klimaendringer/avlingssvikt)
- ✓ Hvordan du kan nå resultatmålene ?

MÅL: BONDE SKAL HA EIERSKAP TIL PENGESTRØMMEN

RÅDGIVER LAGER ET BUDSJETT

- ✓ Skjønner hvordan det teknisk skal lages
Mange tall og «kompliserte» beregninger
- ✓ Vet vi nok om investeringsplaner
utviklingsplaner til bonden?
Kan bonden bruke det som grunnlag for
investeringer?

BONDEN LAGER ET LIKVIDITETSBUDSJETT

Vet når kostnadene kommer

Kjenner sine egne investeringsplaner/ønsker

Skjønner kanskje ikke det tekniske ?

Må ikke være digitalt for å fungere

Kan godt være Excel / et papir

Må være enkle å endre tall

Eierskap til pengestrømmen er avgjørende for
at det blir brukt som et verktøy

BONDEN + RÅDGIVER LAGER ET LIKVIDITETSBUDSJETT

Bondens eierskap til budsjettet er avgjørende for at det er et verktøy som bonden bruker og at det har en funksjon - utover å «berolige» kreditor....

- være så enkelt at det blir brukt dynamisk

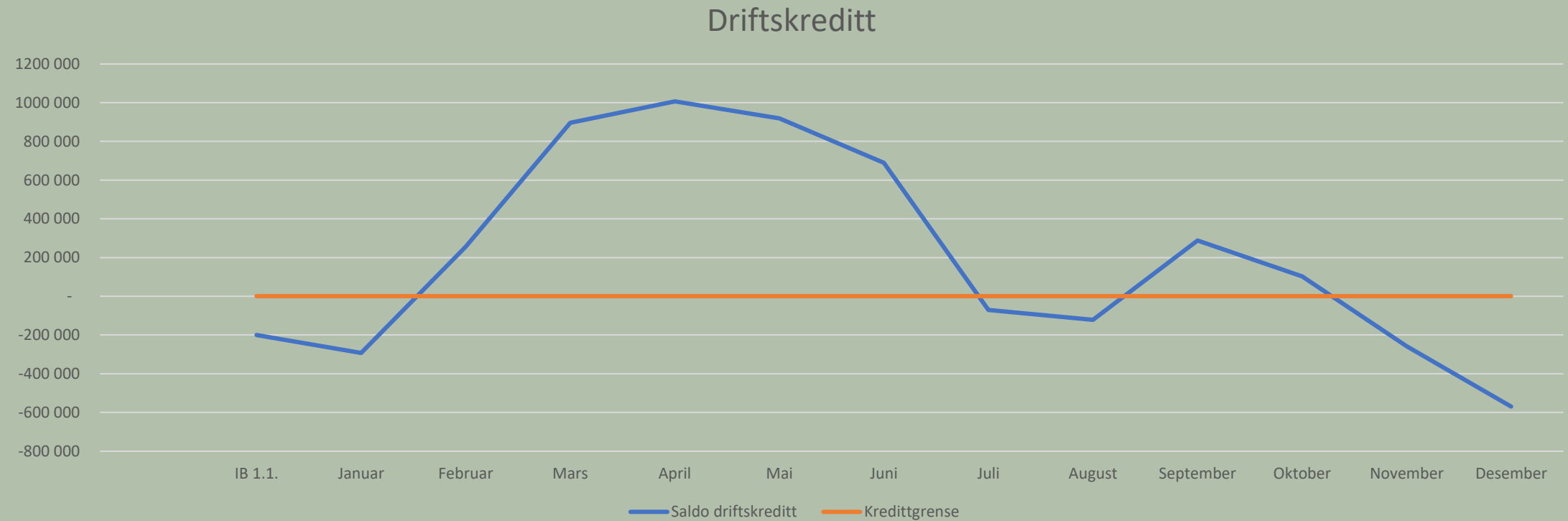
- oppfølgingsplan /revidering to ganger i året ?

Alle tall inkl mva	Likviditetsbudsjett for 2024													- tall i tusen
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Sept	Okt	Nov	Des	Sum	
Innbetalinger														
Salg av korn			900					35 850					1 785	
Tilskudd		625	90										715	
Andre inntekter		10		250		22							282	
Leieinntekter	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38	456	
Sum Innbetalinger	38	673	1 028	288	38	60	38	73 888	38	38	38	3 238		

Utbetalinger		Jan	Febr	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Sept	Okt	Nov	Des	
Såkorn												275		275
Gjødsel								600						600
Plantevern							65			65			65	195
Kalk								75						75
Strøm og diesel		13	6	75	10	8	6	5	6	20	5	7	65	226
Leie				95						95	100			290
Vedlikehold		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	120
Adm kost		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	36
Forsikring										80				80
Andre faste kostnader		25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	300
Sum utbetalinger		51	44	208	48	46	109	718	44	298	143	320	168	2 197
Likviditets over/ underskudd jordbruk	pr mnd	-13	629	820	240	-8	-49	-680	29	590	-105	-282	-130	1 041

Mnd		Jan	Febr	Mar	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	Sum
Likviditets over/ underskudd jordbruk	pr mnd	-13	629	820	240	-8	-49	-680	29	590	105	-282	-130	1 041
Renter og avdrag		-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-60	-720
Skatt				-100			-100			-100			-100	-400
Merverdiavgift				-50										-50
Uttak av privat		-20	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-20	-240
Saldo pr 01.01.	- 200													
Saldo pr månedsslutt		- 293	256	846	1 006	918	689	-71	-122	288	103	-259	-569	-369

Likviditetsutvikling 2024

Likviditets over - underskudd pr mnd

